

Natuurtoets recreatieve ontwikkelingen Heereweg 89 te Castricum

De heer La Croix

Definitief

Natuurtoets recreatieve ontwikkelingen Heereweg 89 te Castricum

De heer La Croix

Definitief

Rapportnummer: 211x03848.055528_1

Datum: 21 februari 2011

Contactpersoon opdrachtgever: De heer La Croix

Projectteam BRO: Rob van Dijk, Gineke Schalken, Lenny van Oort, Martijn Gerards

Trefwoorden: recreatie, Natura 2000, Natuurbeschermingswet, Ecologische Hoofdstructuur

Bron foto kافت: Hollandse Hoogte

Beknopte inhoud: Voor een geplande recreatieve ontwikkeling aan de Heereweg te Castricum is beoordeeld of negatieve effecten op (wettelijk) beschermde natuurgebieden uit te sluiten zijn. Mits enkele aanbevelingen overgenomen worden, zijn negatieve effecten uit te sluiten.

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV BBoxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401

B | **RO**
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave	pagina
1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding van het onderzoek	3
1.2 Doel van het onderzoek	3
1.3 Leeswijzer	3
2. SAMENVATTING EN ADVIES	5
3. WERKWIJZE	7
4. HUIDIGE SITUATIE EN INITIATIEF	9
4.1 Beschrijving plangebied	9
4.1.1 Ligging plangebied	9
4.1.2 Beschrijving plangebied	9
4.2 Voorgenomen ontwikkeling	12
5. RELEVANTE BELEIDSKADERS	15
5.1 Natura 2000	15
5.2 Ecologische Hoofdstructuur	16
5.3 Beleidsdoelen PWN en Landschap Noord-Holland	17
6. HABITATTOETS	21
6.1 Uitgangspunten	21
6.2 Beschrijving Natura 2000-gebied	21
6.3 Effectenindicatie	25
6.4 beoordeling relevante factoren	26
6.4.1 Oppervlakteverlies	26
6.4.2 Verontreiniging	26
6.4.3 Verstoring (geluid, licht, optisch, mechanisch) vanuit de locatie	26
6.4.4 Verstoring (geluid, licht, optisch, mechanisch) door toename recreatiedruk	27
6.5 Toetsing aan het EHS-beleid	28
6.6 Conclusie en advies	29

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding van het onderzoek

De heer F. Lacroix heeft het voornemen om een bestaande paardenstoeterij op de locatie Heereweg 89 te Castricum om te vormen tot recreatieonderneming. Deze ontwikkeling is niet mogelijk op basis van het vigerende bestemmingsplan. Om goedkeuring te verkrijgen voor de bestemmingswijziging is onder andere inzicht nodig in de invloed die het initiatief heeft op beschermde natuurwaarden. Omdat het plangebied direct grenst aan een wettelijk beschermd natuurgebied is een toetsing aan de Natuurbeschermingswet noodzakelijk.

1.2 Doel van het onderzoek

In voorliggende rapportage wordt een beoordeling van het plan vanuit de Natuurbeschermingswet gemaakt. Hiertoe is een bronnenonderzoek, beleidsstudie en een veldonderzoek naar relevante soorten en habitattypen uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan is advies gegeven hoe het plan te realiseren is met inachtneming van de genoemde wet- en regelgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste conclusies van het onderzoek vertaald in een advies. Hoofdstuk 3 geeft de gevolgde werkwijze weer, en in hoofdstuk 4 zijn de resultaten van het natuuronderzoek uitgewerkt. Op basis hiervan is een toetsing vanuit de Natuurbeschermingswet uitgevoerd. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 5. Een samenvatting van het gebruikte wettelijke kader is gegeven in Bijlage 1.

2. SAMENVATTING EN ADVIES

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst vanuit de Natuurbeschermingswet. De ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op aangewezen natuurwaarden, mits de volgende aanbevelingen of veronderstellingen in acht worden genomen:

- Verkeersontsluiting vindt plaats vanaf de Heereweg;
- Tussen het geplande parkeerterrein en een aangrenzende sloot wordt een groene bufferstrook van ca. 5 meter in acht genomen;
- De ontwikkeling leidt niet tot een landschappelijke verslechtering van de EHS. Bij de aanleg van het parkeerterrein is aandacht voor een goede landschappelijke inpassing echter gewenst.

Door het opvolgen van bovengenoemde maatregelen zijn ook wezenlijke negatieve effecten op de omliggende Ecologische Hoofdstructuur uit te sluiten.

3. WERKWIJZE

Voor het bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens. Beleidsstukken zijn digitaal opgevraagd op de websites van het Ministerie van LNV, Provincie Noord-Holland en PWN Waterleidingmaatschappij Noord-Holland. Natuurgegevens van het Noord-Hollands Duinreservaat zijn opgevraagd bij Landschap Noord-Holland. Deze organisatie verzamelt en beheert natuurgegevens van het Natura 2000-gebied. De verkregen inventarisatiegegevens betreffen een concept verspreidingskaart van habitattypen op perceelsniveau en verspreidingskaarten van Gevlekte witsnuitlibel en Nauwe korfslak op km-hokniveau. Volgens Landschap Noord-Holland komen in de omgeving tot ten minste 500 meter van de initiatieflocatie geen aangewezen vogelsoorten voor.

Natuurloket geeft informatie over de verspreiding van soortgroepen per km² en of daarbij wettelijk beschermde soorten en/of soorten van de Rode lijst voorkomen. Deze gegevens zijn indicatief gebruikt. Er zijn geen gegevens bij Natuurloket aangekocht. Verder is gebruik gemaakt van algemene landelijke en provinciale verspreidingsatlassen. Een beeld van de omgeving van het plangebied is verkregen door een eerder uitgevoerd veldonderzoek dat is uitgevoerd op 7 mei 2008.

Voor de toetsing aan de Natuurbeschermingswet is gebruik gemaakt van de criteria uit de door LNV opgestelde effectenindicator en de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied. De te verwachten effecten zijn gebaseerd op de beschikbare kennis van de geplande ontwikkeling.

4. HUIDIGE SITUATIE EN INITIATIEF

4.1 Beschrijving plangebied

4.1.1 Ligging plangebied

De initiatieflocatie is gelegen in de gemeente Castricum, op een terrein dat bestaat uit het perceel Heereweg 89 te Bakkum-Noord. Dit gebied ligt ten noorden van de kern en maakt onderdeel uit van het buitengebied. Het plangebied wordt in het westen begrensd door de Heereweg, in het zuiden door een camping, en in het oosten door een natuurgebied. Ook grenst het gebied aan een stuk bouwland, dat het perceel grotendeels in tweeën verdeelt. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het onderzoeksgebied zijn 105,4-509,5¹.

4.1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt op de overgang van het bos- en reliëfrijke duingebied (Noord-Hollands Duinreservaat) naar het open agrarische gebied. De Heereweg loopt parallel aan deze overgang en vormt daardoor tevens een ecologische barrière tussen beide gebieden. Ten noorden van de kern Bakkum-Noord staat verspreid aan de Heereweg lintbebouwing, waaronder de bebouwing op genoemde percelen, de zuidelijker gelegen camping en een noordelijker gelegen jeugdherberg en kinderkuis.

Het plangebied is deels bebouwd. De bebouwing bestaat uit twee woonhuizen, die omringd zijn door ruim opgezette tuinen met veel opgaande beplanting. Ten oosten hiervan ligt een paardenstal met molen. Op het terrein zijn verhardingen aanwezig in de vorm van paden en parkeerplaatsen.

Het onbebouwde deel van het terrein bestaat grotendeels uit grasland. Twee graslandpercelen aan de Heereweg zijn in gebruik als weiland. Deze percelen liggen lager dan de omgeving. Ze zijn kort gemaaid of begraasd; in de grasvegetatie komen slechts zeer algemene soorten voor zoals Madeliefje, Paardenbloem, Kruipende boterbloem en Witte klaver. De weilandjes zijn omringd door opgaande beplanting, waaronder een centraal lopende laan met esdoorns. In de bermen en perceelsranden groeien zeer algemene soorten zoals Fluitenkruid, Hondsdraf, Look-zonderlook, Kleefkruid, Grote brandnetel, Robertskruid etc.

Aan de oostzijde van het onderzoeksgebied ligt een grasveld met aangrenzend een paardenbak. Het veld is kort gemaaid en in gebruik als springveld. Rondom de buitenbak zijn populieren aangeplant. Rondom het grasveld staan fruitbomen aan de

¹ De getallen staan voor de x- respectievelijk y-coördinaat van de linker benedenhoek van het km-vak.

zuidwestzijde, abelen aan de noordoostzijde en een houtsingel met populieren en elzen aan de noordwestzijde.

Op het terrein en aan de perceelsranden zijn een aantal permanent waterhoudende sloten aanwezig. Deze zijn begroeid met Sterrenkroos, Liesgras, Klein kroos en Lis-dodde, soorten die kenmerkend zijn voor (zeer) voedselrijk water. Overig oppervlak-tewater is aanwezig in de vorm van een grote vijver met beschoeide oevers. In dit water zwemmen karpers.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd).

A

B

C

D

E

F

Fotopagina. A: Beeld van de stapmolen en achterliggende paardenstal. B: Weide en aangrenzende tuin centraal in het plangebied met op de achtergrond het woonhuis Heereweg 87. C: Weiland aan de zuidzijde van het plangebied, gezien vanuit de Heereweg. D: Plangebied gezien vanaf het zuiden (vanuit natuurgebied Zeerijtdijkje). E: Overgang tussen duinen en polderlandschap ten noordoosten van het plangebied. Beheertype Dotterbloemgrasland. F: Toegang tot het duinreservaat aan de Heereweg ten zuiden van het plangebied.

4.2 Voorgenomen ontwikkeling

Stoeterij en stadmolen

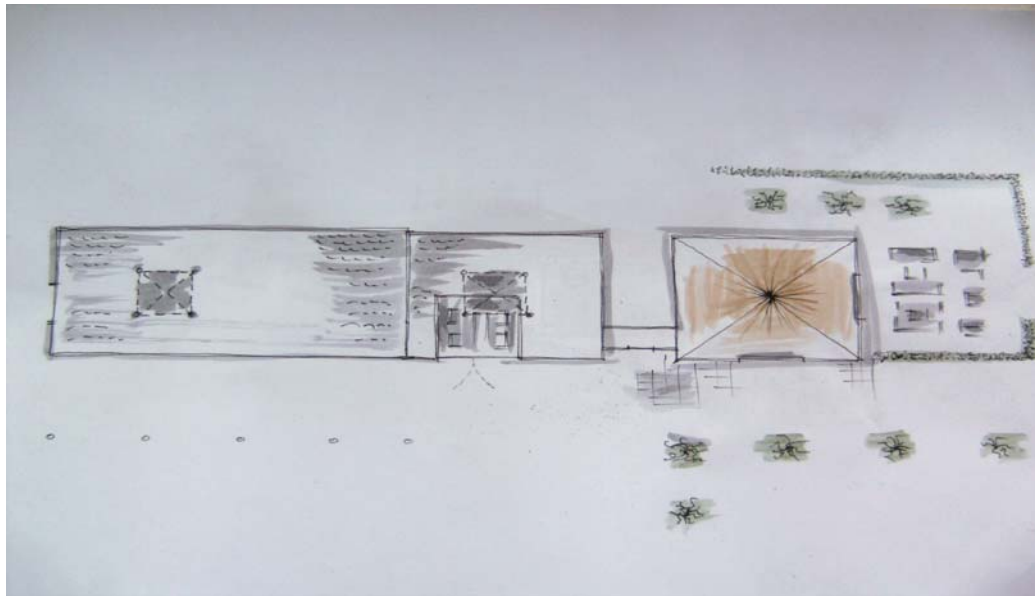
In de toekomstige situatie zullen de functies fokkerij en paardenhouderij komen te vervallen.

De bebouwing van de bestaande stoeterij blijft behouden en krijgt een nieuwe invulling. Op de verdieping van de bestaande stoeterij (gebouw met oranje dak, zie figuur 1) worden maximaal acht kamers voor Bed & Breakfast faciliteiten gerealiseerd met de daarbij behorende voorzieningen. Op de begane grond van de stoeterij is er de mogelijkheid voor het hobbymatig houden van dieren, waaronder 5 paarden. Hobbymatig betekent niet meer dan 5 paarden.

Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om de begane grond van de stoeterij (1.000 m²) te gebruiken voor andere activiteiten. Hierbij gaat het om reguliere activiteiten behorende bij een normale bedrijfsvoering. De activiteiten hebben geen of slechts geringe planologische relevantie. De activiteiten zijn onder andere gericht op culturele, educatieve en ontspannende voorzieningen, waaronder een vergaderruimte, tentoonstellingen, workshops, bedrijfs- en productpresentaties, indoorspelen, kinderboerderij.

Evenementen, zoals bijvoorbeeld het jaarlijks sinterklaasfeest, vallen hier niet onder. Hiervoor is op grond van de APV een evenementenvergunning vereist. Het aantal evenementen wordt beperkt met een maximum van 5 evenementen per jaar met een maximale duur van 5 dagen per evenement. Een omgevingsvergunning is dan noodzakelijk.

De bestaande stadsmolen wordt gesloopt en vervangen door een restauratieve voorziening (gasterij). Deze nieuwe bebouwing zal via een glazen corridor worden verbonden met de bestaande stoeterij. Een deel van het aangrenzende terrein wordt opengesteld voor bezoekers. Op dit deel wordt enerzijds een terras voor de gasterij gerealiseerd en anderzijds een dierenweide en een beperkt aantal speeltoestellen geplaatst.

Figuur 2. Impressie toekomstige situatie

Andere activiteiten / dagrecreatie

Om de bezoeker een compleet aanbod aan te bieden zullen daarnaast andere activiteiten worden georganiseerd. Het betreft hier dagrecreatie in de vorm van rondleidingen door een boswachter, een verhuurpunt op het terrein voor fietstochten door de duinen en de mogelijkheid voor ruiters om hun paard tijdelijk te stallen.

Ontsluiting en parkeren

De voorgenomen activiteiten nemen een toename van de parkeerbehoefte en het autoverkeer met zich mee. Deze toename in het autoverkeer en parkeerbehoefte worden binnen het plangebied opgevangen. De ruimte hiervoor is voorzien op het grasland tussen de Heereweg en de stoeterij (foto C). Ten behoeve van de verkeersveiligheid wordt de bestaande erfaansluiting aangepast om deze meer geschikt te maken voor een frequenter gebruik. Door het verbreden hiervan en het verplaatsen van de toegangspoort ontstaat voor gebruikers voldoende zicht op naderend verkeer. Het nieuwe parkeerterrein zal landschappelijk worden ingepast. De bestaande bomenrij blijft zoveel mogelijk gehandhaafd. Wel wordt een aantal bomen nabij de inrit en vier populieren van ongeveer 20 jaar, die een belemmering / gevaar zijn voor de omgeving, gekapt. Bij het aanbrengen van de verlichting zal rekening gehouden worden met de inpassing in het landelijke karakter van het plangebied en omgeving.

Fig. 3. Ligging initiatieflocatie

5. RELEVANTE BELEIDSKADERS

5.1 Natura 2000

De Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn beogen de biologische diversiteit op het grondgebied van de Europese Unie te beschermen. De bescherming is gericht op het instandhouden van natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en wilde flora en fauna. Wat betreft gebiedsbescherming is het Europese beleid gericht op instandhouding van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten. Daartoe kunnen speciale beschermingszones worden aangewezen op grond van aanwezige bijzondere vegetatietypen of leefgebieden van bepaalde soorten. Het uiteindelijke doel is een samenhangend netwerk van leefgebieden en soorten die van belang zijn vanuit het perspectief van de Europese Unie als geheel (communautair belang). Dit netwerk heet Natura 2000.

Aanwijzingen van gebieden vindt plaats op grond van door de EU vooraf vastgestelde criteria, te weten lijsten met beschermde soorten en lijsten met beschermde habitats. Per gebied worden deze natuurwaarden door Nederland vastgelegd in een aanwijzingsbesluit. Momenteel zijn voor de meeste Natura 2000-gebieden deze in concept vastgesteld als ontwerpbesluit. Uiteindelijk dient voor ieder gebied in een beheerplan te worden hoe en wanneer de doelen voor een gebied (instandhoudingsdoelstellingen) gehaald worden. Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan geregeld worden. Hiermee wordt een integrale aanpak bewerkstelligd.

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats via de Natuurbeschermingswet, evenals de bescherming van de in Nederland aangewezen Beschermde natuurmonumenten. Kern van de Natuurbeschermingswet is dat er door projecten of handelingen geen verslechtering van de kwaliteit van de habitats of een significant verstoringseffect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen mag optreden. Dit dient te worden beoordeeld aan de hand van de beheerplannen, en totdat deze zijn vastgesteld, aan de hand van de instandhoudingsdoelstellingen die vastgesteld zijn in de ontwerpbesluiten.

Als negatieve gevolgen van een project of handeling niet bij voorbaat uit te sluiten zijn, dan zijn deze niet toegestaan tenzij er na een toetsing vergunning verleend wordt. Plannen mogen geen significante gevolgen hebben.

Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet wordt ook wel 'habitattoets' genoemd. Deze toets kan bestaan uit verschillende stappen, waarbij de volgende vraag centraal staat: is er een kans op een significant negatief effect? Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is.
- Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is wanneer verslechtering van habitats niet uit te sluiten is. Omdat het effect zeker niet significant is volstaat daarvoor een verslechterings- en verstoringstoets. Sinds de wetswijziging van februari 2009 is een vergunningverlening niet meer nodig wanneer niet-significante verstoring van aangewezen soorten aan de orde is.
- Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat is een 'passende beoordeling' en een plan-MER vereist.

5.2 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur voorziet in het behoud, het herstel en de ontwikkeling van nationaal en internationaal belangrijke ecosystemen. De EHS bevat alle gebieden waarop de inspanningen van het Rijk worden gericht om deze opgave te verwezenlijken. Dit gebeurt door ruimtelijke veiligstelling en door inzet van subsidieregelingen. De EHS is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990 en landelijk vastgelegd in de Nota Ruimte.

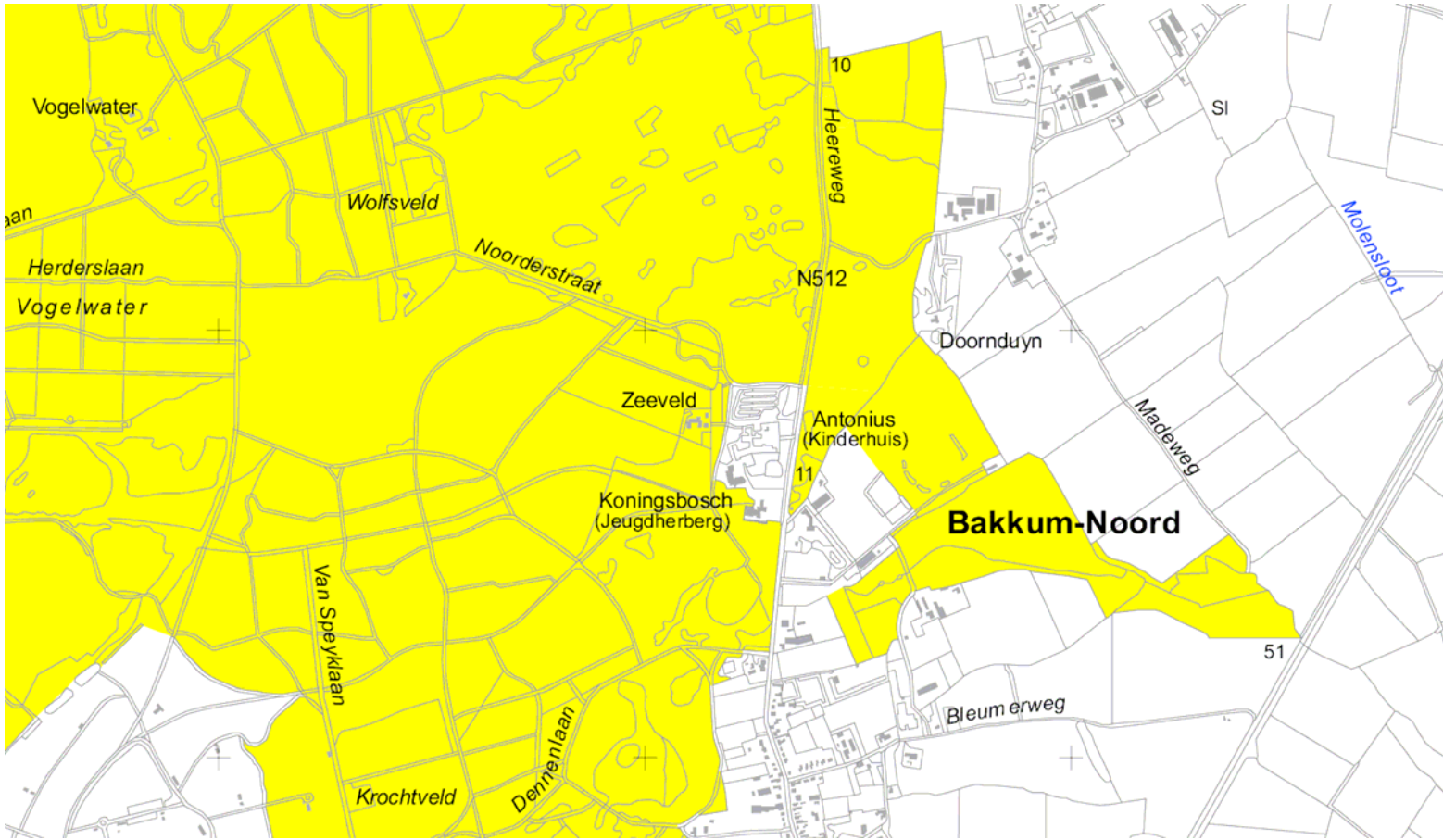
Het EHS-beleid wordt op provinciaal niveau verder uitgewerkt. In Noord-Holland vindt volgens het Streekplan (2005) bescherming plaats van de provinciaal uitgewerkte Ecologische Hoofdstructuur. In deze zones dient beleid gericht te zijn op behoud en/of ontwikkeling van natuurwaarden. In de EHS wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen het 'nee, tenzij'- principe gehanteerd. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden op effecten op de natuurwaarden. Schadelijke effecten zijn alleen toegestaan indien er zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn en als alternatieven ontbreken. Verder is noodzakelijk dat bij verlies van natuurwaarden deze afdoende gemitigeerd (verzacht) en gecompenseerd worden.

Vanuit de Spelregels EHS is het mogelijk om ook voor projecten zonder zwaarwegend maatschappelijk belang verstoring of aantasting van de EHS toe te staan. Enerzijds is dit mogelijk via het instrument 'herbegrenzen EHS'. Anderzijds is het instrument 'saldobenadering' mogelijk. Beide instrumenten beogen een ontwikkeling die gepaard gaat met een netto versterking van de EHS.

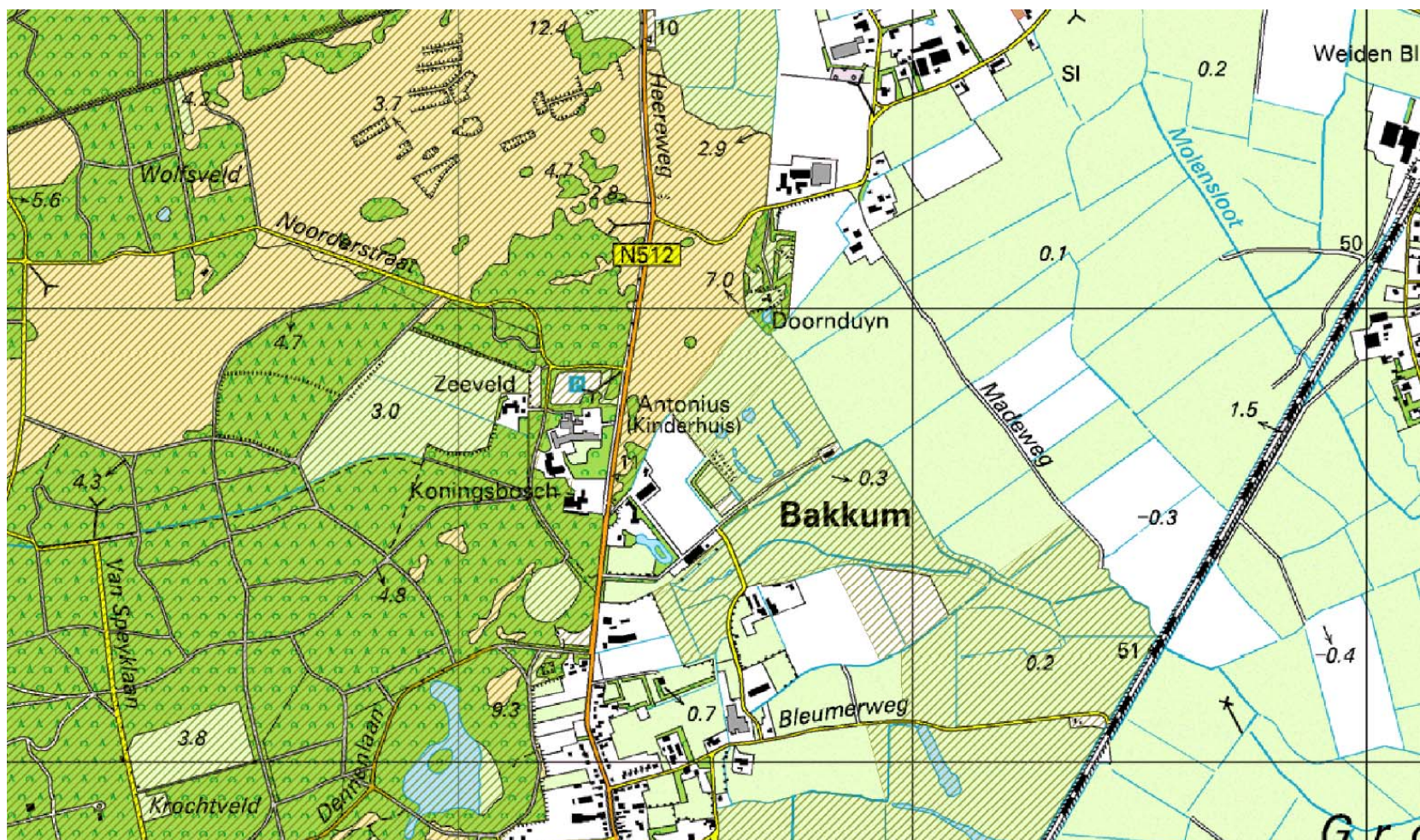
5.3 Beleidsdoelen PWN en Landschap Noord-Holland

In december 2004 hebben PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland en Landschap Noord-Holland het Gebiedsplan Noordhollands Duinreservaat 2005-2008 vastgesteld. Dit document is een uitwerking van de Beheernota PWN 2003-2012. In de beheernota en het gebiedsplan zijn de beide hoofddoelstellingen van PWN als terreinbeheerder van het Noordhollands Duinreservaat uitgewerkt: het beschermen en ontwikkelen van de hoge natuurwaarden en het zoveel mogelijk mensen laten genieten van het duingebied. Om deze doelen te bereiken is in de beheernota gekozen voor een zo natuurlijk mogelijke manier van beheren, voor rustige natuurgerichte recreatievormen en voor zonering als instrument om een zo duidelijk mogelijke verdeling in 'ruimte voor natuur' en 'ruimte voor mensen' te realiseren.

De ruimtelijke zonering leidt tot concentratie van de recreatie aan de oostrand van het Noordhollands Duinreservaat in en om hoofdentrees. Naar het westen toe leidt zonering in het open duin tot rust en ruimte voor natuur en natuurliefhebber. Concentratie van recreatie wordt enerzijds bereikt door bij de hoofdentrees voor veel doelgroepen voorzieningen te treffen, zoals speelbos, gemarkeerde wandel- en fietsroutes, afstandspaaltjes voor trimmers, horeca, picknicktafels e.d. Anderzijds door de knooppuntfunctie tussen duin en polder te versterken door te werken aan onder meer goede bereikbaarheid, voldoende parkeergelegenheid, (doorgaande) fiets- en wandelpaden zowel het duin als de polder in, informatiepunten en bewegwijzering.

Figuur 4. Uitsnede van de ontwerpkaart horende bij het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied 'Noordhollands Duinreservaat' Datum kaart 25 september 2006. Het Natura 2000-gebied is geel weergegeven. Bron: Ministerie van LNV.

Figuur 5. Ligging van de Ecologische Hoofdstructuur zoals begreind door Provincie Noord-Holland (2008), gearceerd weergegeven.

Figuur 6. Zuidelijk deel van het Noorderhollands duinreservaat met hoofdentrees als groene icoontjes.

6. HABITATTOETS

6.1 Uitgangspunten

Het plangebied ligt in de nabijheid van het Natura 2000-gebied 'Noordhollands Duinreservaat' (zie figuur 4). De kortste afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied is circa 100 meter. Om te beoordelen of (al dan niet significante effecten) op het Natura 2000-gebied kunnen optreden, is een toetsing vanuit de Natuurbeschermingswet noodzakelijk.

De toetsing is gebaseerd op de verzamelde veldgegevens en recente gegevensbronnen (zie hoofdstuk 3). De toetsing is in deze rapportage gedaan aan de hand van de mogelijk versturende factoren die het plan teweegbrengt op de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. Er is nog geen beheerplan voor het Natura 2000-gebied opgesteld; dit kan daarom nog niet als toetsingskader worden gehanteerd. De te toetsen factoren zijn direct afgeleid van de door LNV opgestelde Effectenindicator Natura 2000-gebieden (Broekmeyer, 2006). De relevante factoren betreffen oppervlakteverlies, verontreiniging, verstoring door licht, geluid, optische en mechanische verstoring. Er heeft geen toetsing van cumulatieve effecten van het onderhavige project in combinatie met andere projecten plaatsgevonden.

6.2 Beschrijving Natura 2000-gebied

Het Noordhollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en menselijk handelen. Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het reservaat behoort in zijn algemeenheid tot de kalkrijke duinen; er is echter een verloop in kalkrijkdom te zien. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee, is, evenals het aangrenzende gebied Schoorlse duinen, kalkarm.

De vegetatie weerspiegelt de kalkgehalten in de bodem: in het uiterst noordelijke deel komen kalkarme vegetaties met kraaiheide, kruipwilg, buntgras en dergelijke voor, ten zuiden van Bergen aan Zee overgaand in kalkrijke duingraslanden met duinsterretje en zeedorpenvegetaties, zoals bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbos en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn.

Het gebied is aangewezen voor de volgende habitattypen:

- Witte duinen (H2120)
- Grijze duinen (kalkrijk) (H2130A) *
- Grijze duinen (kalkarm) (H2130B) *
- Grijze duinen (heischraal) (H2130C) *
- Duinheiden met kraaihei (vochtig) (H2140A) *
- Duinheiden met kraaihei (droog) (H2140B) *
- Duinheiden met struikhei (H2150) *
- Duindoornstruwelen (H2160)
- Kruipwilgstruwelen (H2170)
- Duinbossen (droog) (H2180A)
- Duinbossen (vochtig) (H2180B)
- Duinbossen (binnenduinrand) (H2180C)
- Vochtige duinvalleien (open water) (H2190A)
- Vochtige duinvalleien (kalkrijk) (H2190B)
- Vochtige duinvalleien (ontkalkt) (H2190C)
- Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten) (H2190D)
- Blauwgraslanden (H6410)
- Galigaanmoerassen (H7210) *

Daarnaast is het gebied aangewezen voor de volgende diersoorten:

- Nauwe korfslak
- Gevlekte witsnuitlibel **
- Paapje **
- Tapuit **

(*: prioritaire natuurdoelen; **: complementaire natuurdoelen).

Voor het Natura 2000-gebied bestaat nog geen beheerplan. Vóórdat de beheerplannen voor Natura 2000-gebieden gereed zijn, dienen ingrepen getoetst te worden aan de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen natuurwaarden (soorten en habitattypen). Ingrepen die negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen zijn in principe niet toegestaan. In onderhavige voortoets wordt een eerste beoordeling gemaakt van de kans dat negatieve effecten zullen optreden. Het gaat hierbij om effecten die in de aanlegfase ontstaan (tijdelijke effecten) als effecten die in de gebruiksfase ontstaan.

Habitattypen

De verspreidingskaart van habitattypen in het Noordhollands Duinreservaat is geraadpleegd. Omdat de kaart slechts als concept beschikbaar is, is het niet mogelijk om deze in voorliggend rapport weer te geven. De kaart laat zien dat het grootste deel van de vegetatie in het reservaat geclassificeerd kan worden onder een aange-

wezen habitatype. De duinstrook ten noorden van de initiatieflocatie (aan de oostzijde van de Heereweg) bestaat uit kalkrijke grijze duinen met duindoornstruwelen. Het gebied ten westen van de initiatieflocatie (rondom het bebouwingscluster bij hoofdentree Noorderstraat en jeugdherberg Koningsbosch) bestaat uit duinbossen van de binnenduinrand. In het gebied Zeerijdsdijkje, ten oosten van de initiatieflocatie, liggen geen aangewezen habitatypen. De vegetatietypen zijn hier geclassificeerd als dotterbloemgrasland en kruiden- en structuurrijk grasland.

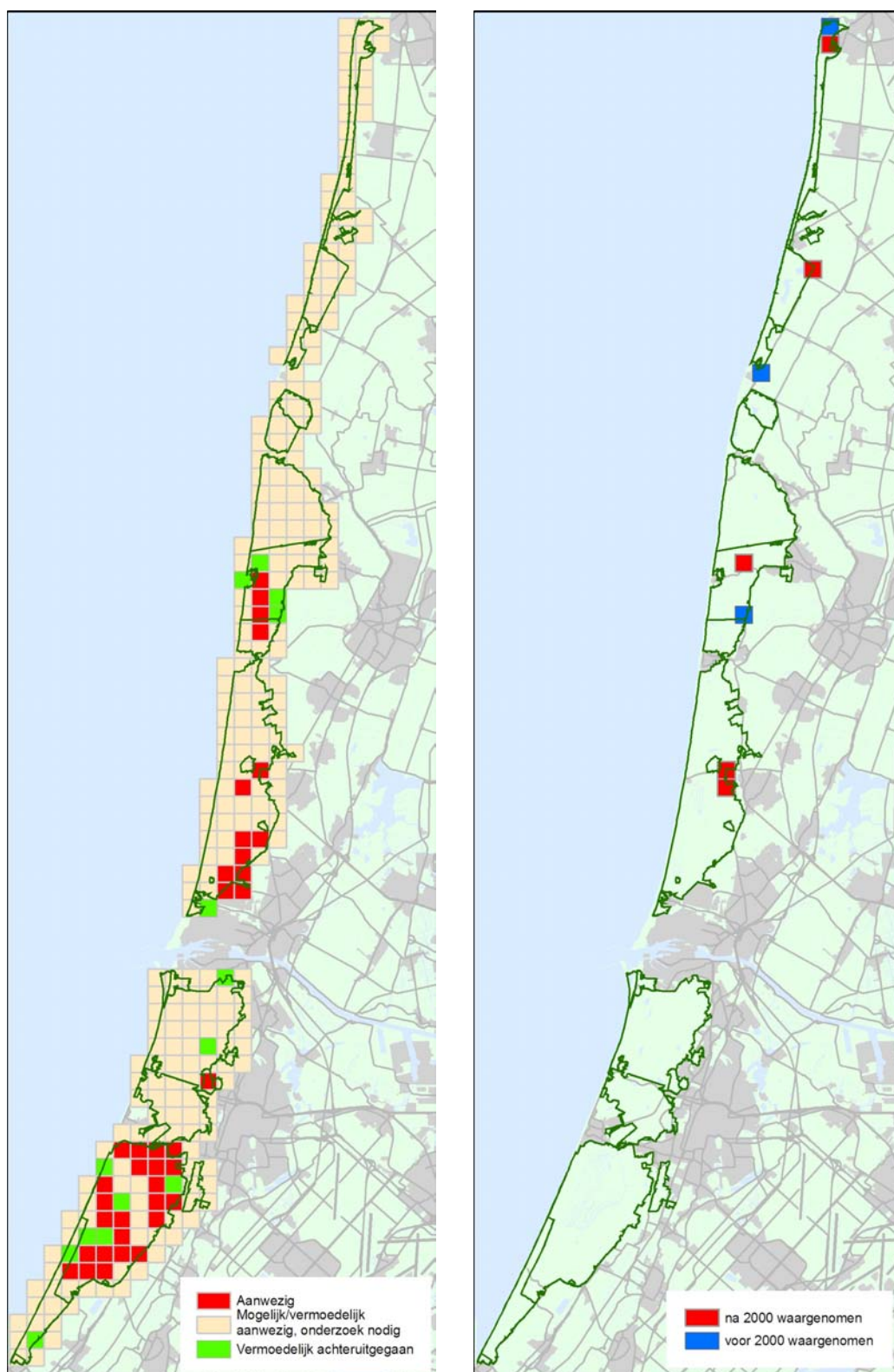
Soorten

De verspreidingsgegevens verkregen bij Landschap Noord-Holland laten zien dat in het km-hok ten zuidwesten van de initiatieflocatie Nauwe korfslak en Gevlekte witsnuitlibel zijn waargenomen. Nauwe korfslak is sterk gebonden aan kalkrijke duinvalleien, waar de soort zich ophoudt in het strooisel onder de begroeiing. De soort is in het Nederlandse duingebied ten zuiden van Bergen niet heel zeldzaam. Gevlekte witsnuitlibel komt voor in kleine, heldere, niet te voedselrijke wateren met een rijke plantengroei. De soort wordt voornamelijk gevonden in verlandingssituaties in laagvenen; daarbuiten ook wel in vennen en duinplassen. De kleine populatie rondom Castricum is de enige die in Nederland nog in het duingebied wordt aangetroffen.

Het Paapje prefereert open terreinen met een kruidenrijke vegetatie, zoals extensief beheerde hooilanden met hoogopschietende kruiden, duingebieden, hoogveengebieden en vochtige heideterreinen. Daarnaast broedt de soort op kapvlaktes, braakliggende terreinen, langs spoorbanen en kanalen. Van belang zijn uitkijk- en zangposten in de vorm van hoge kruiden, struiken, bomen of andere opgaande elementen.

In het verleden was het Paapje een talrijke broedvogel in het Noordhollands Duinreservaat. Zo werden in 1980 nog 150 paren vastgesteld. Daarna namen de aantallen snel af. In de periode 1999-2003 werden jaarlijks 4 tot 9 paren geteld. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de huidige populatie zeer gewenst. Het betreft een relatief geïsoleerde broedplaats in een oorspronkelijk uitgestrekt broedareaal dat het gehele Nederlandse duingebied omvatte. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie. Volgens de gegevens van Landschap Noord-Holland komt de soort niet voor in de omgeving (> 500 meter) van het plangebied.

De broedbiotoop van de Tapuit bestaat uit schaars begroeide terreinen met voldoende uitzichtmogelijkheden in de vorm van zand- of steenhopen, boomstronken en palen, zoals duinen, heidegebieden met voldoende zandige delen, hoogveengebieden, stuifzandgebieden en kapvlaktes. Bijna de helft van het aantal broedparen broedt in de duinen van West-Nederland en het Waddengebied. Tapuiten broeden bij voorkeur in hollen.

Figuur 7. Verspreiding van Nauwe korfslak (links) en Gevlekte witsnuitlibel.

De aantallen tapuiten zijn in het Noordhollands Duinreservaat snel afgenomen: van 165 paren in 1988 tot 34 in 2000 en 21 in 2001. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is behoud van de huidige populatie zeer gewenst. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Hollandse duinen ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie. Volgens de gegevens van Landschap Noord-Holland komt de soort niet voor in de omgeving (> 500 meter) van het plangebied.

6.3 Effectenindicatie

Storingsfactor	1	7	13	14	16	17
Witte duinen	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Grijze duinen	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Duinheiden met kraaihei	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Duinheiden met struikhei	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Duindoornstruwelen	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Kruipwilgstruwelen	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Duinbossen	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Vochtige duinvalleien	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Blauwgraslanden	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Galigaanmoerassen	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Gevlekte witsnuitlibel	zeer gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	gevoelig	gevoelig
Nauwe korfslak	zeer gevoelig	gevoelig	onbekend	onbekend	onbekend	gevoelig
Paapje (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	onbekend
Tapuit (broedvogel)	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	onbekend

zeer gevoelig
gevoelig
niet gevoelig
n.v.t.
onbekend

Figuur 8. Weergave van de effectenindicator

Het ministerie van LNV heeft een effectenindicator opgesteld die in algemene zin aangeeft welke soorten en habitats effecten ondervinden van bepaalde soorten van verstoringen. De voorgenomen ontwikkeling valt onder de noemer 'landrecreatie'. Uit de effectenindicator blijkt dat hierbij de factoren 1/7/13/14/16/17 van toepassing kunnen zijn. Het betreft oppervlakteverlies, verontreiniging, geluidsverstoring, lichtverstoring, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Andere factoren zijn zeker niet van toepassing.

In de volgende paragraaf zijn de mogelijkheden dat deze factoren optreden en leiden tot een aantasting van de relevante soorten en habitattypen beoordeeld. De verstoringfactoren zijn apart beoordeeld vanuit de initiatieflocatie zelf en als uitvloeisel van een toename van de recreatedruk.

6.4 beoordeling relevante factoren

6.4.1 Oppervlakteverlies

De geplande ruimtelijke ontwikkeling vindt volledig plaats buiten het Natura 2000-gebied. Nieuwbouw vindt plaats op de plaats van bestaande bebouwing, erf en verhardingen. Terras en parkeervoorzieningen zullen aangelegd worden op bestaande verhardingen of op delen van bestaande dierenweiden. Er vindt geen oppervlakteverlies van habitattypen of biotopen van de aangewezen soorten plaats.

6.4.2 Verontreiniging

De geplande ontwikkeling zal niet leiden tot de uitstoot van verontreinigende stoffen in de lucht of het watermilieu. Wel zal vanuit het nieuw aan te leggen parkeerterrein afspoeling van stoffen naar aangrenzende oppervlaktewateren kunnen afspoelen (diffuse verontreiniging), zij het in zeer beperkte mate. Alhoewel in het deel van het Natura 2000-gebied ten oosten van de Heereweg geen aangewezen habitattypen voorkomen, is het toch aan te bevelen om deze factor zoveel mogelijk uit te sluiten. De parkeervoorzieningen zullen worden aangelegd op halfverharding om de natuurlijke waterhuishouding niet te beïnvloeden. Daarnaast wordt een ca. 5 meter brede bufferstrook aangelegd tussen het parkeerterrein en de aangrenzende sloot.

6.4.3 Verstoring (geluid, licht, optisch, mechanisch) vanuit de locatie

De werkzaamheden die plaatsvinden om de gasterij te bouwen en de andere gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren (aanlegfase) zijn van dusdanig tijdelijke en kleinschalige aard dat het effect op soort- en habitatniveau niet te meten is.

In de gebruiksfase heeft de initiatiefnemer diverse activiteiten voorzien, die mogelijk worden gemaakt door de gewenste bestemmingsplanwijziging. Deze zullen achtereenvolgens beoordeeld worden. De factor verstoring (= verstoring door geluid, licht etc) is alleen relevant voor vogelsoorten (zie tabel in figuur 8). De toetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen zal zich daarom alleen richten op vogelsoorten.

De basis bestaat uit kleinschalige horeca (bed and breakfast en gasterij). Deze wordt gepositioneerd aan de zuidkant van het plangebied en grenst daardoor aan het deel van het Natura 2000-gebied dat bestaat uit polderland. In dit deel van het Natura 2000-gebied zijn geen biotopen aanwezig voor de aangewezen vogelsoorten Tapuit en Paapje. Het open grasland is niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. De dichtstbijzijnde biotopen voor deze vogelsoorten liggen ten noorden van het plangebied, op circa 300 meter van de initiatieflocatie. Hiertussen ligt opgaande beplan-

ting en een akker. Verstorende effecten van de horeca zijn bij normaal gebruik en normale verlichting over deze afstand met voldoende zekerheid uit te sluiten.

De ontwikkeling van horeca (in combinatie met onderstaande activiteiten) zal leiden tot een toename van het aantal verkeersbewegingen. In het plan vindt de verkeersafwikkeling direct vanuit de Heereweg plaats. Hierdoor wordt verkeersdruk in het open gebied 'Zeerijdsdijkje' voorkomen. Verkeersbewegingen van en naar de locatie zullen zich verdelen over omliggende wegen in verschillende richtingen. Gezien de ligging is het aannemelijk dat het verkeer zich gelijk verdeelt over de Heereweg (N512) in noordelijke richting en in zuidelijke richting. In dat geval neemt de etmaalintensiteit op de Heereweg (N512) volgens het verkeersonderzoek toe van ongeveer 9.250 motorvoertuigen per etmaal op een gemiddelde weekdag in 2010 tot circa 9.475 motorvoertuigen per etmaal. Dit is een toename van 2,4 %. Deze toename is als niet-significante verstoring te beschouwen en is derhalve niet vergunningplichtig.

Daarnaast wil de initiatiefnemer de begane grond van de stoeterij gebruiken als vergaderruimte en voor tentoonstellingen, workshops, bedrijfs- en productpresentaties, indoorspelen etc. Deze activiteiten zullen binnen plaatsvinden. Uitstralingseffecten van deze activiteit zelf zijn op geen enkele wijze denkbaar.

Verder heeft de initiatiefnemer het voornemen tot ontwikkeling van een verhuurpunt voor fietsen. Verstorende effecten van een dergelijke activiteit zijn bij voorbaat uit te sluiten.

Het bestemmingsplan voorziet niet in het houden van evenementen, zoals bijvoorbeeld het jaarlijkse sinterklaasfeest. Hiervoor is een evenementenvergunning vereist.

6.4.4 Verstoring (geluid, licht, optisch, mechanisch) door toename recreatiedruk

Door ontwikkeling van de initiatieflocatie zal deze het start- en eindpunt worden van diverse recreatieve activiteiten, zoals fietstochten en wandeltochten met een boswachter. De recreanten zullen naar verwachting voor het overgrote deel gaan recreëren in het Natura 2000-gebied. De voorgenomen ontwikkeling, bestaande uit kleinschalige horeca en bijbehorende activiteiten zoals fietsenverhuur en ontwikkeling van fietsroutes en bijbehorende wandeltochten, zal op zichzelf niet leiden tot een wezenlijke toename van nieuwe bezoekers aan het Natura 2000-gebied. Toeristen en recreanten zullen de horeca bezoeken vanwege het Natura 2000-gebied, en niet andersom. Wel zal de voorgenomen ontwikkeling leiden tot een verplaatsing of concentratie van potentieel versturende activiteiten.

De bestaande recreatiedruk in het Natura 2000-gebied is erg hoog: circa 6 miljoen bezoekers per jaar. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland geeft via haar beleid een sterke sturing op recreatie, met als doel deze niet te laten conflicteren met de

natuurdoelen. Twee maatregelen die hierbij het meest van belang zijn, zijn entreeheffing en zonering.

Als een van de weinige natuurgebieden in Nederland wordt voor toegang aan het Noordhollands Duinreservaat entreegeld gevraagd. De opbrengst van de kaartverkoop bedraagt ruim 1 miljoen euro, die gebruikt wordt voor ontwikkeling en beheer van het natuurgebied. Hierdoor wordt in zekere zin de verstorende invloed van de recreant 'gecompenseerd'. Tevens vormt de entreeheffing een mogelijke drempel voor vandaliserende bezoekers, die schade aan beschermde habitattypen kunnen veroorzaken. In het gebied zijn uitsluitend wandelaars, trimmers, fietsers en ruiters toegestaan.

Vanuit het gebiedsplan 2005-2008 wordt sterk ingezet op zonering van het natuurgebied. Aan de oostzijde worden de hoofdentrees en belangrijkste voorzieningen voor recreanten behouden of ontwikkeld. Aan de westzijde worden rustige natuurkerngebieden ontwikkeld. Ook in tijd vindt een zonering plaats: zo is mountainbiking op de fietspaden alleen toegestaan tot half 11 's ochtends.

Het voorgenomen initiatief ligt aan de oostzijde van het natuurgebied, op korte afstand van hoofdentree Noorderstraat. De ontwikkeling past ruimtelijk binnen het zoneringsbeleid dat PWN hanteert om de verstorende invloed van recreatie in het gebied te voorkomen. De verwachting is dat deze beleidslijn overgenomen zal worden in het nog op te stellen Natura 2000-beheerplan.

Aangezien PWN een sterke regie voert op de recreatiedruk en de verwachte recreanten vanuit de initiatieflocatie slechts een fractie zullen uitmaken van het gehele Natura 2000-gebied, zijn verstorende effecten op beschermde natuurwaarden bij voorbaat uit te sluiten.

6.5 Toetsing aan het EHS-beleid

De begrenzing van de EHS rondom de initiatieflocatie loopt in hoofdlijnen gelijk met de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Vanuit het EHS-beleid dient voorkomen te worden dat het plan negatieve effecten heeft op de natuur- en landschapswaarden van het omliggende EHS-gebied. In landschappelijk opzicht is de bouw van de gasterij zeker geen verslechtering, aangezien deze een vergelijkbaar bouwvolume zal krijgen als de bestaande stapmolen en qua bouwstijl zal aansluiten op de bestaande stoeterij. Het aan te leggen parkeerterrein is voorzien op een landschappelijk waardevolle weide. De locatie is in de huidige situatie besloten van karakter, waardoor de ruimtelijke impact van een parkeerplaats beperkt zal zijn. Aandacht voor een goede landschappelijke inpassing is echter gewenst.

In ecologisch opzicht is het omliggende gebied (Zeerijdsdijkje) vooral ontwikkeld voor de ontwikkeling van bijzondere vegetaties en als leefgebied voor amfibieën.

Deze zullen geen schade ondervinden van de beschreven ontwikkelingen. Effecten op het omliggende EHS-gebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten mits de voorwaarden uit de habitattoets (paragraaf 5.4) worden overgenomen.

In het Streekplan Noord-Holland Noord (2004) staat nog een ecologische verbindingszone (EVZ) aangegeven direct ten zuiden van het plangebied. Dit streekplan is momenteel alleen nog als naslagdocument te raadplegen. Op de digitale raadpleegomgeving waarin het meest recente EHS-beleid is verwerkt, staat de betreffende EVZ niet meer in (zie figuur 5). Daarom is een specifieke toetsing aan de EVZ niet meer aan de orde.

6.6 Conclusie en advies

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten op omliggende natuurwaarden, mits de volgende aanbevelingen of veronderstellingen in acht worden genomen:

- Verkeersontsluiting vindt plaats vanaf de Heereweg;
- Tussen het geplande parkeerterrein en een aangrenzende sloot wordt een groene bufferstrook van ca. 5 meter in acht genomen;
- De ontwikkeling leidt niet tot een landschappelijke verslechtering van de EHS. Bij de aanleg van het parkeerterrein is aandacht voor een goede landschappelijke inpassing echter gewenst.

7. BRONNEN

BRO, 2008. Verkennend flora- en faunaonderzoek locatie Heereweg. Rapportnummer 211x02324.044.112_1.

Broekmeyer, M.E.A. (red.) 2006. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra rapport 1375, Wageningen.

Ministerie van LNV. 2008. Natura 2000 profielendocument versie 1. Directie Kennis, Ede.

PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland 2003. Beheernota PWN 2003 - 2012. PWN, Velserbroek.

PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland 2004. Gebiedsplan Noordhollands Duinreservaat 2005 – 2008. PWN, Velserbroek.

Natuurloket www.natuurloket.nl

Concept gebiedendocumenten Natura 2000 www.minlnv.nl/natuur

